

valo s tím, kteréž dle prozatímního plánu zřizovacího podáváno býti má v obou prvních rocích vyšší reální školy.

Aby se tedy v městech těchto vyšší reální školy způsobem nejprůměrnějším a nejméně nákladným zřídily, měly by se tyto školy reální od ústavů technických oddělití a spojití tak s nižší reálkou, kteráž tam již jest, aby oba roční běhy na ní činily první i druhý roční běh vyšší školy reální, kdežto by se na těchto školách zároveň zřídil i třetí roční běh nižší reálky.

Nevyhnutelně však jest potřeba, aby se ve Vidni i v Praze ihned zřídila ještě druhá vyšší škola reální za příčinou patrných škod, ježto pocházejí od několika let z příliš velkého počtu žáků ve školách již tam jsoucích.

Druhá škola reální v Praze bude museti býti česká, by se vyhovělo potřebám obyvatelstva jazyka českého. Pilná potřeba školy takové přiměla mne k tomu, že jsem nejdolnější roční běh na ní již předeslého školního roku dal prozatím ve skutek uvéstí a na rok nynější druhý roční běh nižší školy reální k ní přidati; aby pak se do reální školy při ústavu technickém, která až posud byla jediná, zastupujíc zároveň místo vyšší reálky, tolik žáků netlačilo, dal jsem zároveň při ní zříditi první roční běh vyšší školy reální, čímž se připravilo znenáhla, že se ze školy té zřídí úplná škola reální.

Ale i tu, kde ještě žádných technických ústavů není, jeví se potřeba škol reálních.

Nevyhnutelnou potřebou vidí se býti, aby se v každé korunní zemi co nejdříve zřídila alespoň jedna škola reální o třech rocích, a učinila se z ní tu, kde toho potřeba bude žádati, úplná škola reální, připojíc k ní posloupně tři roční běhy vyšší reální školy.

Přede vším měl by se tu zřetel míti na hlavní města zemí korunních, tedy na Linec, Solnohrad, Innsbruk, Celovec, Lublánu, Terst, Zader, Opavu, Černovce a Krakov.

Co se týče toho, odkud se má zapraviti náklad na tyto školy reální, musí tu ovšem býti pravidlem, aby se školy, které městům, kdežto mají zřízeny býti, tolik užítku přinášejí, též z prostředků místních zakládaly a udržovaly. A však i vzdělanosti a průmyslu vůbec dotýká se to podstatně, i žádát toho tedy potřeba nevyhnutelná, aby se v průmyslných zemích alespoň několik škol takových zřídilo.

Za tou příčinou vyhledává toho spravedlivost i potřeba, aby se náklad k